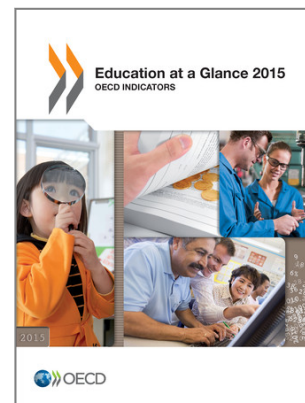

OECD *Multilingual Summaries*

Education at a Glance 2015

OECD Indicators

Summary in Norwegian

Read the full book on: 10.1787/eag-2015-en

Et blikk på utdanning – 2015

OECD-indikatorer

Sammendrag på norsk

I arbeidsmarkedet og i livet ellers er utdanning verdt innsatsen ...

I gjennomsnitt er over 80 prosent av alle personer med høyere utdanning i arbeid, sammenlignet med over 70 prosent av personer med videregående opplæring og færre enn 60 prosent av voksne uten videregående opplæring. Personer med høyere utdanning tjener også ca. 60 prosent mer i gjennomsnitt enn voksne med videregående opplæring som høyeste utdanningsnivå. Generelt øker sysselsettingsandel og lønn i tråd med utdanningsnivå og ferdigheter øker; men i arbeidsmarkedet anses fortsatt et bevis eller en grad som den primære indikasjonen på en arbeiders ferdigheter.

I lys av dette er det forståelig at et økende antall unge voksne i OECD-landene tar høyere utdanning. I OECD-landene i gjennomsnitt og i de nasjonale enhetene som deltok i undersøkelsen av voksnes ferdigheter (PIAAC), hadde 22 prosent av ikke-studenter i alderen 25 til 34 år – og i Korea 47 prosent av denne gruppen – oppnådd høyere utdanning selv om foreldrene deres ikke hadde høyere utdanning (2012). Disse førstegenerasjons utdannede voksne har samme sysselsettingsandel og velger samme studieløp som voksne med foreldre som også har fullført høyere utdanning. Dette indikerer at det å være den første i en familie til å oppnå høyere utdanning, på ingen måte er noen ulempe.

Data viser også at selv om det er mange flere som tar bachelorprogrammer enn master- eller doktorgradsprogrammer, finnes det flere muligheter i arbeidsmarkedet – og lønnen er høyere – for personer med mastergrad enn personer med bachelorgrad. Sysselsatte voksne med bachelorgrad eller tilsvarende utdanning tjener ca. 60 prosent mer enn sysselsatte voksne med videregående opplæring, men personer med master, doktorgrad eller tilsvarende utdanning tjener mer enn dobbelt så mye.

Fordelene med utdanning er imidlertid ikke bare økonomiske. Voksne med høyere utdanning har økt sannsynlighet for å rapportere at de har god helse, at de deltar i frivillige aktiviteter, at de stoler på andre, og at de føler de har politisk innflytelse. Med andre ord har voksne med høyere utdanning en tendens til å være mer engasjert i verden rundt dem.

... selv om det fortsatt finnes forskjeller

Til tross for mindre kjønnsforskjeller med hensyn til utdanningsnivå er kvinner fortsatt underrepresentert på visse utdanningsområder, som innen vitenskap, teknologi, ingeniørfag og matematikk (STEM). Unge kvinner har også mindre sannsynlighet for å være i arbeid enn unge menn, selv om kjønnsforskjellene i arbeidslivet er mye mindre blant unge voksne med høyere utdanning enn mellom menn og kvinner med lavere utdanning.

Dataene viser også at utdanningsnivå er den viktigste faktoren for lønnsnivå. Voksne med høyere utdanning har 23 prosentpoeng større sannsynlighet for å være blant de 25 prosent høyest betalte (i månedslønn) sammenlignet med voksne uten høyere utdanning.

Mellom 2010 og 2012 falt offentlige utgifter til utdanning i mange OECD-land

Utdanningssektoren opplevde en forsinket reaksjon på den globale økonomiske krisen i 2008. Mellom 2010 og 2012, etter hvert som BNP begynte å stige igjen etter nedgangen, falt offentlige utgifter til utdanningsinstitusjoner i over ett av tre OECD-land.

Den økonomiske nedgangen i 2008 hadde også en direkte innvirkning på lærerlønninger. Selv om noen land allerede hadde sett en langsom bedring, ble lærerlønningene frosset eller kuttet i de første årene etter krisen, slik at antallet land med en faktisk lønnsøkning mellom 2008 og 2013 falt til ca. ett av to OECD-land. Disse trendene gjorde ingenting for å begrense det betydelige lønnsgapet mellom lærere og andre tilsvarende utdannede arbeidstakere. Førskole- og grunnskolelærere i OECD-landene tjener i gjennomsnitt 79 prosent av lønnen til en tilsvarende utdannet fulltidsarbeidstaker. Ungdomsskolelærere og lærere i videregående opplæring får henholdsvis 81 og 83 prosent av denne referanselønnen. Slike lite konkurransedyktige lønninger vil gjøre det mye vanskeligere å trekke de beste kandidatene til læreryrket.

Kutt i finansieringen kan også true lærernes faglige utviklingsaktiviteter. PISA-data viser at lærerne til tross for økt satsing på informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT) i skolene ikke bruker disse verktøyene systematisk. Faktisk rapporterte lærerne som deltok i OECDs Teaching and Learning International Survey (TALIS) i 2013, at IKT-kompetanse for undervisning er et av de områdene der behovet for faglig utvikling er størst.

Andre funn

- I 2012 brukte OECD-landene i gjennomsnitt 5,3 prosent av BNP på utdanningsinstitusjoner fra grunnskole til høyere utdanning; 11 land med tilgjengelige data brukte mer enn 6 prosent av BNP.
- Utdanning er i hovedsak finansiert av det offentlige, men universiteter og høyskoler får den største andelen av midler fra private kilder. Mellom 2000 og 2012 ble den gjennomsnittlige andelen offentlig finansiering av høyere utdanningsinstitusjoner redusert fra 69 prosent til 64 prosent.
- Utdanning i tidlige barneår er spesielt gunstig for elever med innvandrerbakgrunn.
- I alle landene og økonomiene som deltok i OECDs Programme for International Student Assessment (PISA) i 2012, er kjønnsforskjellene ved lesing av digitalt innhold mindre enn ved lesing av fysisk, trykt innhold. Jenter gjør det i gjennomsnitt 26 poeng bedre enn gutter i digital lesing, sammenlignet med et gjennomsnitt på 38 poeng – tilsvarende nesten ett års skolegang – ved lesing av fysisk, trykt innhold.
- Rundt 77 prosent av voksne med yrkesfaglig videregående opplæring eller lavere utdanning etter videregående er i arbeid. Dette er 7 prosentpoeng høyere enn blant voksne med generell videregående opplæring som høyeste utdanningsnivå.
- En av fem personer i alderen 20 til 24 er verken i arbeid eller under utdanning eller opplæring.
- Rundt 57 prosent av sysselsatte voksne med gode ferdigheter i informasjons- og kommunikasjonsteknologi og i problemløsning deltar i formell og/eller ikke-formell utdanning sponset av arbeidsgiver; bare 9 prosent av voksne som ikke kan bruke datamaskin og mangler problemløsningsferdigheter, deltar i slike programmer.
- Større klasser er korrelert med mindre tidsbruk på undervisning og læring, og mer tid til å holde orden i klasserommet. Én ekstra student i en gjennomsnittlig stor klasse fører til 0,5 prosentpoeng mindre tid til undervisnings- og læringsaktiviteter.
- Lærerstabene i OECD-landene blir stadig eldre: I 2013 var 36 prosent av ungdomsskolelærerne minst 50 år gamle. Denne andelen økte i gjennomsnitt med tre prosentpoeng mellom 2005 og 2013 i land med sammenlignbare data.

© OECD

Denne oppsummeringen er ingen offisiell OECD-oversettelse.

Denne oppsummeringen kan reproduseres hvis OECDs copyright og originalens tittel angis.

Flerspråklige oppsummeringer er oversatte utdrag av OECD-publikasjoner opprinnelig utgitt på engelsk og fransk.

Disse er gratis tilgjengelige på OECDs Online Bookshop www.oecd.org/bookshop

For ytterligere informasjon, ta kontakt med OECD Rights and Translation unit, Public Affairs and Communications Directorate, rights@oecd.org eller per faks: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Besøk vårt nettsted www.oecd.org/rights

[Read the complete English version on OECD iLibrary!](#)

© OECD (2015), *Education at a Glance 2015: OECD Indicators*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/eag-2015-en